

Sumari

1. Balam, el jaguar. <i>Et diràs Balam</i>	9
2. Tumi, el nen. <i>Em dic Tumi</i>	17
3. Balam, el jaguar. <i>La Cova del Jaguar</i> ..	25
4. Tumi, el nen. <i>L'ofrena</i>	31
5. Balam, el jaguar. <i>Assemblea Iwatse</i>	39
6. Tumi, el nen. <i>Incendi</i>	47
7. Balam, el jaguar. <i>La Fi del Món</i>	53
8. Tumi, el nen. <i>Els Esperits Blancs</i>	61
9. Balam, el jaguar. <i>La fotografia</i>	69
10. Tumi, el nen. <i>La segona fi del món</i>	79
11. Balam, el jaguar. <i>La Reserva</i>	87
12. Tumi, el nen. <i>El retorn</i>	97
13. Balam, el jaguar. <i>Perill</i>	103
14. Tumi, el nen. <i>El rugit de La Terra</i>	111
Epíleg.....	121

Balam, el jaguar

Et diràs Balam

Tots els jaguars naixem amb els ulls tancats.

I així vaig néixer jo també.

—Benvingut al món, fill meu —va dir llavors la mare—. Et diràs Balam.

Encara vaig trigar molts dies a veure-la. Els ulls se m'havien d'acostumar a la llum.

Viure a les fosques era tot un misteri. El nostre cau era un lloc segur i agradable, però jo volia saber què hi havia a fora. Els arbres de la selva murmuraven secrets i la terra feia olor d'arrels i fang. Per mi no existien els dies ni les nits, així que només podia mesurar el temps

pel cant de les cigales al capvespre. Després d'aquell so, La Terra emmudia i a la selva es feia el silenci. Llavors, jo m'arrupia damunt del pelatge càlid de la mare i escoltava el batec del seu cor fins que m'adormia.

No podia demanar més.

Tanmateix, em moria de ganes de veure tot el que m'envoltava.

—Per què els jaguars naixem amb els ulls tancats? —vaig preguntar un dia a la mare.

—Per aprendre a respectar la llei de La Terra —va contestar ella.

—No fer mal sense motiu —vaig dir jo.

—Això mateix, fill meu. Diu la llegenda que el primer jaguar que va trepitjar el món era tan poderós que es va tornar orgullós i malvat. Per demostrar la seva força, va matar una criatura innocent sense cap motiu. Com a càstig, La Terra li va cegar els ulls. Des d'aleshores, els jaguars naixem cecs per recordar aquella sàvia lliçó. Només hem de caçar per alimentar-nos.

Perquè la vida és sagrada. No ho oblidis mai,
Balam.

—No ho oblidaré —vaig prometre.

A poc a poc, els ulls se'm van anar obrint.
Un dia al cap de dues setmanes, hi vaig veure.

Aleshores el món va canviar per sempre. Va ser com una gran explosió de colors. Vaig descobrir que la meua llar no era fosca, sinó verda i brillant.

I em vaig sentir el jaguar més afortunat de la terra.

La mare em va ensenyar a distingir les plantes i els arbres, els guacamais i els tapirs, i tots els animals que habitaven al nostre voltant. Jo no em podia imaginar un lloc millor on viure. M'embolicava les potes amb les lianes que penjaven de les branques i jugava a perseguir colibrís blaus i papallones carabasses. L'aigua dels rierols em calmava la set i em refrescava el cos. De vegades, em semblava que distingia l'ombra d'una granota i saltava damunt dels

bassals, que m'esquitxaven tot de fang. Llavors la mare em llepava amb paciència.

Ella sempre em cuidava.

I això em feia molt feliç.

—Tenim sort de viure en un lloc tan abundant —deia de vegades—. I d'estar junts.

La mare era una jaguar molt bonica. Tenia el pelatge daurat, amb taques negres i rodones, més grosses i espesses que les meves. A sota el sol del migdia, tenia els ulls suaus, del color de la mel silvestre. De nit, en canvi, la lluna els tornava brillants i perillosos.

La mare sempre tenia una mirada d'afecte per a mi, però també era una gran caçadora.

—La selva és bella i perillosa —deia—. Has d'aprendre a espavilar-te tot sol com abans millor, fill meu.

De seguida que vaig créixer una mica, la mare em va ensenyar a caçar. No era una tasca senzilla. Calia ser ràpid i anar amb compte. Vaig aprendre a amagar-me i a esperar, a per-

seguir rastres i a saltar en el moment oportú. Només que em despistés una miqueta, ja espantava els ossos rentadors i els armadillos.

Però ella no perdia mai la calma.

—Un jaguar és ràpid com el vent i silenciós com les estrelles —solia dir-me.

La mare també m'ensenyava a sobreviure a la selva. M'ensenyava els perills de les serps verinoses i de la picadura de les formigues vermelles. I com fer caus o amagar-me entre les plantes.

I així vaig aprendre totes les coses que ha de saber un jaguar.

Els dies servien per entrenar l'olfacte i les urpes. Però a les nits, quan la lluna de la selva brillava alta i clara, la mare m'explicava coses sobre la meva ànima.

—T'has de sentir orgullós de ser un jaguar, petit Balam. La Terra t'ha fet fort i sensible com cap altra criatura i per això ets un animal sagrat. Moltes tribus veneren el nostre esperit.

—Per què, mare?

—Els jaguars som animals molt poderosos. Diu la llegenda que vam néixer alhora que el sol i la lluna i per això el nostre pelatge és daurat com la llum i les nostres taques són negres com la nit. A més, el sol i la lluna ens van concedir un do especial: els jaguars tenim el poder de visitar els éssers humans en somnis. Som capaços de portar-los missatges o allunyar els seus malsons.

—I jo també ho podré fer? —vaig preguntar.

—És clar, fill meu. Quan siguis gran, podràs tenir cura del son d'un humà.

—Tu ho fas, mare?

—Abans ho feia, petit Balam. Cuidava els somnis d'una humana. Però ja no.

—Per què no?

—És millor que no parlem de coses tristes —va dir la mare—. A més encara passarà molt temps fins que siguis un jaguar gran i somiis

amb un humà. Dorm tranquil, fill meu. I no tinguis pressa per créixer.

Crec que va ser l'única vegada que la mare es va equivocar en alguna cosa.

Perquè aquella mateixa nit vaig somiar amb en Tumi.

Pagès editors

© del text: Andrea Maceiras Lafuente, 2023
© de la traducció: Anna Llisterra Boix, 2023
© de les il·lustracions: Eva Sánchez Gómez, 2023
© d'aquesta edició: Pagès editors, SL, 2023
C/ Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat

Primera edició: febrer de 2023
ISBN: 978-84-1303-xxx-x
DL L xx-2023
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL
www.bobala.cat

✦ imprès a **lleida** ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.